

РІШЕННЯ
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Віктор БРИКОВ, 1999 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2022 році Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого за спеціальністю «Право»; працює начальником відділу нормативного врегулювання та правового аналізу Управління нормативного врегулювання та супроводу перевірок ТОВ «Оператор ГТС України».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом в.о. ректора Херсонського державного університету Міністерства освіти і науки України від 26 травня 2026 р. № 277-Д (м. Івано-Франківськ) у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради –	Олександра СОТУЛИ, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності Херсонського державного університету.
Рецензента –	Аліни ГАВЛОВСЬКОЇ, кандидатки юридичних наук, доцентки, завідувачки кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності Херсонського державного університету.
Офіційних опонентів –	Михайла ШЕРБАКОВСЬКОГО, доктора юридичних наук, професора, завідувача кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології Харківського національного університету внутрішніх справ; Алли КОВАЛЬ, доктора юридичних наук, професора, завідувачки кафедри конституційного та адміністративного права і процесу Чорноморського Національного університету імені Петра Могили; Артема КОВАЛЕНКА, доктора юридичних наук, доцента, доцента кафедри права ім. академіка УАН о. Івана Луцького Закладу вищої освіти «Університет Короля Данила»

на засіданні 05 серпня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право Віктору БРИКОВУ на підставі публічного захисту дисертації «Перекладач як учасник кримінального провадження» за спеціальністю 081 Право.

Дисертацію виконано у Херсонському державному університеті Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ (Херсон).

Науковий керівник – доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України Стратонов Василь Миколайович, професор кафедри

національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності Херсонського державного університету.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Дисертація Віктора БРИКОВА за темою «Перекладач як учасник кримінального провадження» на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право є самостійною та ґрунтовною оригінальною науковою працею, виконаною у межах поставлених завдань.

Дослідження містить науково-обґрунтовані теоретичні та практичні результати, характеризується єдністю змісту, точністю викладення матеріалу та свідчить про особистий внесок автора в науку.

У дисертації проведено комплексний науковий аналіз інституту перекладача як самостійного учасника кримінального провадження, його історико-правовим витокам, сучасній нормативно-правовій регламентації, процесуальним функціям, обсягу професійної компетентності, етичним стандартам та практичним аспектам забезпечення якості перекладу в кримінальному судочинстві. У роботі здійснено системний аналіз ролі перекладача у забезпеченні засади мови кримінального провадження, реалізації права особи на справедливий суд і доступ до правосуддя, а також визначено напрями вдосконалення правового регулювання участі перекладача у кримінальному процесі з урахуванням міжнародних стандартів та зарубіжного досвіду.

Робота побудована за послідовною логікою: від вивчення загальної історії перекладацької діяльності та ознайомлення із теоретичними підвалинами перекладознавства як міждисциплінарної галузі гуманітарного знання, до аналізу конкретних юридичних конструкцій, що врегульовують залучення перекладача до кримінального провадження в провідних країнах світу й Україні та напрацювання унікальних практичних рекомендацій для покращення правового регулювання відповідних питань, зокрема шляхом внесення змін до чинного законодавства.

В дисертаційній роботі вперше в Україні здійснено компаративістське теоретико-правове дослідження статусу перекладача як учасника кримінального провадження в Україні та зарубіжних країнах.

Бриков В.М. запропонував науково обґрунтовану модель удосконалення процесуального статусу перекладача, що передбачає запровадження критеріїв доступу до професії, механізмів акредитації, оцінювання компетентності та дисциплінарної відповідальності. Обґрунтовано, концептуальні засади інтеграції технологій штучного інтелекту у сферу кримінального процесуального перекладу, сформульовано критерії оцінки допустимості, точності та надійності автоматизованого перекладу, а також визначено межі його використання з огляду на права учасників провадження. Змодельовано оптимальний механізм взаємодії слідчого, прокурора, суду, захисника та перекладача з урахуванням комунікативної природи перекладу, що дозволяє мінімізувати процесуальні

ризика, пов'язані з неточностями або викривленням змісту висловлювань. проілюстровано на основі офіційних статистичних даних кореляцію між соціальними детермінантами різної природи та злочинністю з іноземним елементом, а також вплив зазначеного на інститут кримінального процесуального перекладу. Автором сформульовано пропозиції до формування кодексу етики перекладача, який бере участь у кримінальному провадженні. Сформульовані в дисертації положення, узагальнення, висновки, рекомендації, пропозиції обґрунтовані на підставі особистих досліджень у результаті опрацювання та аналізу наукових, нормативних і статистичних джерел.

Загалом дисертаційна робота Брикова Віктора Михайловича за актуальністю проблеми, методичними підходами, обсягом, ґрунтовністю аналізу й інтерпретацією отриманих даних, повнотою викладу принципових наукових положень, за кількістю і рівнем публікацій, апробацією на наукових конференціях, науково-теоретичним та практичним значенням повністю відповідає пунктам 6-9 вимог до рівня наукової кваліфікації здобувача «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року, що висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

Результати досліджень, які наведені в дисертаційній роботі, опубліковані у наукових статтях, належать автору та є його науковим доробком. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів містить посилання на відповідне джерело. Обґрунтованість і достовірність отриманих наукових результатів дослідження забезпечено поєднанням загальних і спеціальних методів наукового пізнання.

Здобувач має 9 (дев'ять) наукових публікацій за темою дисертації, з них 4 статі, з яких 3 (три) у періодичних наукових фахових виданнях України, 1 (одна) у зарубіжних наукових виданнях та 5 (п'ять) доповіді, оприлюднених на міжнародних науково-практичних конференціях, а саме:

Публікації, в яких опубліковані основні результати дослідження:

1. Бриков В.М. Перекладач у системі кримінальних процесуальних правовідносин: правовий статус, функції, проблематика. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки. 2023. Вип. 5. С. 10. DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8049/2023-5-2>

2. Бриков В.М. Професійні стандарти і етика перекладача в контексті кримінального правосуддя. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки. 2024. Вип. 6. С. 24. DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8049/2024-6-5>

3. Бриков В.М. Роль перекладача у забезпеченні права на справедливий суд: аналіз практики Європейського суду з прав людини. Науковий вісник

Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки. 2025. Вип. 4. С. 23. DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8049/2025-4-4>

Статті у наукових виданнях іноземних держав:

4. Brykov V.M., Stratonov V.M. Legal status and current challenges of interpreters' participation in criminal proceedings in Ukraine and Poland: a comparative aspect. *Łódzkie Studia Humanistyczne*. No. 2. Łódź, 2025. P. 26. DOI <https://doi.org/10.32782/2956-333X/2025-2-4>

Опубліковані праці апробаційного характеру:

5. Бриков В.М. Особливості залучення перекладача в кримінальному провадженні. У зб.: Стратегічні пріоритети розвитку економіки, менеджменту, сфери обслуговування та права в умовах інтеграційних процесів. ХДУ. Івано-Франківськ, 2022.

6. Бриков В.М. Участь перекладача у кримінальному та цивільному процесах: порівняльний аспект. У зб.: Стратегічні пріоритети розвитку економіки, 11 менеджменту, сфери обслуговування та права в умовах інтеграційних процесів. ХДУ. Івано-Франківськ, 2023.

7. Бриков В.М. Трансформація ролі та функцій перекладача у кримінальному провадженні у контексті розвитку технологій штучного інтелекту. У зб.: Кримінальна юстиція в умовах військової агресії та глобальних викликів ХХІ століття. НЮУ імені Ярослава Мудрого. Харків, 2023.

8. Бриков В.М., Стратонов В.М. Інші учасники кримінального провадження: проблеми правового статусу та класифікація. У зб.: Актуальні питання судової експертизи і криміналістики. ННЦ «Інститут судових експертиз ім. засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України. Харків, 2025.

9. Бриков В.М. Роль перекладача у забезпеченні дотримання принципу мови кримінального провадження. У зб.: Стратегічні пріоритети розвитку економіки, менеджменту, сфери обслуговування та права в умовах інтеграційних процесів. ХДУ. Івано-Франківськ, 2025.

У дискусії взяли участь голова та члени разової спеціалізованої вченої ради:

Голова – Сотула Олександр Сергійович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності Херсонського державного університету – виступ позитивний, зауважень, які б знижували науково-практичну оцінку роботи, немає.

Рецензент дисертаційного дослідження – Гавловська Аліна Олександрівна, кандидатка юридичних наук, доцентка, завідувачка кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності Херсонського державного університету – виступ позитивний, зауважень, які б знижували науково-практичну оцінку роботи, немає.

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, професор Щербаковський Михайло Григорович, завідувач кафедри кримінального процесу,

криміналістики та експертології Харківського національного університету внутрішніх справ – виступ позитивний, зауважень, які б знижували науково-практичну оцінку роботи, немає.

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, професор Коваль Алла Анатоліївна, завідувачка кафедри конституційного та адміністративного права і процесу Чорноморського Національного університету імені Петра Могили – виступ позитивний, зауважень, які б знижували науково-практичну оцінку роботи, немає.

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, доцент Коваленко Артем Володимирович, доцента кафедри права ім. академіка УАН о. Івана Луцького Закладу вищої освіти «Університет Короля Данила» – виступ позитивний, зауважень, які б знижували науково-практичну оцінку роботи, немає.

Озвучені ними зауваження та побажання отримали належне пояснення та коментар дисертанта, а отже, загалом суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку результатів його наукового дослідження.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради.

«Проти» – 0

«Утримались» – 0.

На підставі відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада Херсонського державного університету присуджує Брикову Віктору Михайловичу ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради, доктор юридичних наук, професор кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності Херсонського державного університету

Олександр СОТУЛА
(власне ім'я та прізвище)

